

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан економічного факультету
Анатолій Діброва
“20” травня 2022 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри організації
підприємництва
та біржової діяльності
Протокол № 16 від “12” травня 2022 р.
Завідувач кафедри
Микола Ільчук

“РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП «Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність»
Валентина Яворська

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З ВСТУПУ ДО ФАХУ ТА СОЦІАЛЬНИХ
КОМУНІКАЦІЙ**

спеціальність – 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
освітня програма – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
факультет – Економічний

Розробник: к.е.н., доцент Яворська В.О.

КИЇВ-2022

1. Опис навчальної практики

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Освітня програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Освітній ступінь	Бакалавр
Характеристика навчальної практики	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	30
Кількість кредитів ECTS	1
Форма контролю	Залік
Рік навчання	1
Семестр	2
Кількість тижнів	1

2. Мета, завдання та компетентності навчальної практики

Навчальна практика з вступу до фаху та соціальних комунікацій є складовою практичної підготовки студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за ОС «Бакалавр».

Навчальна практика з вступу до фаху та соціальних комунікацій надає можливість сформулювати загальні уявлення про систему вищої освіти та формування професійних компетентностей за обраною спеціальністю.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти є основною складовою якісної підготовки фахівців у Національному університеті біоресурсів і природокористування України.

До основного нормативного забезпечення проведення навчальної практики слід віднести:

- Закон України «Про вищу освіту»;
- Закон України «Про освіту»;
- Стандарт вищої освіти за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти;
- Наказ Міністерства освіти і науки України «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів в Україні»;
- Освітньо-професійна програма і навчальний план зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»;
- Положення НУБІП України;
- Інструкції з охорони праці, тощо.

Навчальна практика передбачає безперервність та послідовність її організації і проведення при одержанні потрібного достатнього обсягу практичних знань і умінь відповідно до освітнього ступеня «Бакалавр».

Метою навчальної практики є ознайомлення студентів із сучасними методами та формами організації системи вищої освіти та формування професійних компетентностей для здійснення успішної професійної діяльності у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

Основними завданнями проходження навчальної практики з вступу до фаху та соціальних комунікацій є:

- формування у студентів системи знань щодо сутності та соціального значення майбутньої професії;
- вивчення сучасних напрямів розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- засвоєння студентами основних термінів та понять з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- формування у студентів навичок самостійного й ефективного навчання у навчальному закладі вищої освіти, як основи професійної підготовки у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

- У результаті проходження навчальної практики студенти повинні **знати**:
- основні засади підприємницької, торговельної та біржової діяльності;
 - кваліфікаційні вимоги до фахівця спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»;
 - нормативні акти України у сфері вищої освіти;
 - специфіку підготовки фахівців спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»;
 - загальні основи і принципи організації навчального процесу у НУБІП України;
 - особливості самоорганізації ефективного навчання;
 - систему інформаційного забезпечення навчального процесу;
 - форми та засоби соціальної комунікації у освітній та професійній діяльності;
- уміти**:
- застосовувати отримані знання з основ підприємництва, торгівлі та біржової діяльності у практичних ситуаціях;
 - реалізовувати свої права як студента НУБІП України;
 - ставитись відповідально до своїх обов'язків та самостійно і ефективно планувати свій час;
 - самостійно працювати з різними джерелами інформації;
 - організовувати та вести пошукову та науково-дослідну роботу;
 - налагоджувати комунікаційні зв'язки у навчальному та професійному середовищі.

Набуття компетентностей:

- загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

- фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

3. Організація проведення навчальної практики

Навчальна практика проводиться після вивчення дисципліни «Вступ до фаху та соціальні комунікації» на 1 курсі в 2 семестрі з метою формування практичних навиків з фаху та соціальних комунікацій.

Навчальна практика у Національному університеті біоресурсів і природокористування України регламентується наступними положеннями:

- Про організацію освітнього процесу в НУБіП України (оновлене) від 03.03.2021р.

- Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України від 12.04.2016р.

- Порядок проведення практичної підготовки у навчально-дослідних господарствах НУБіП України від 26.02.2020р.

- Порядок проведення лабораторних та практичних занять у навчальних (навчально-науково-виробничих) лабораторіях НУБіП України від 26.02.2020р.

- Порядок проведення практичного навчання студентів НУБіП України у весняному семестрі 2020-2021 навчального року в умовах карантинних обмежень від 13.04.2021 р.

Згідно з навчальним планом для ОС «Бакалавр» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» навчальна практика з вступу до фаху та соціальних комунікацій передбачена тривалістю 1 тиждень та в обсязі 30 годин.

Навчально-методичне керівництво практикою здійснює кафедра організації підприємництва та біржової діяльності. На початку практики студенти отримують інструктаж з охорони праці.

Контроль за роботою студентів під час навчальної практики здійснює керівник практики. Студент при проходженні навчальної практики повинен згідно з вимогами програми практики оформити письмовий звіт про проходження навчальної практики, представивши його на кафедру організації підприємництва та біржової діяльності та своєчасно скласти залік з практики у вигляді захисту звіту, під час якого перевіряються набуті знання і вміння.

4. База навчальної практики

Навчальна практика з вступу до фаху та соціальних комунікацій для студентів ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» ОС «Бакалавр» проводиться в НУБП України на кафедрі організації підприємництва та біржової діяльності Економічного факультету на базі Навчально-науково-виробничої лабораторії «Біржової діяльності і торгівлі» (далі ННВЛ «Біржової діяльності і торгівлі») та Навчально-наукової лабораторії «Бізнес планування у підприємницькій діяльності».

Лабораторії оснащені необхідним матеріально-технічним забезпеченням, а саме комп'ютерними класами з виходом в мережу інтернет. Студенти мають можливість користуватись в он-лайн режимі необхідними інформаційними ресурсами, проглядати навчальні відео-фільми та виконувати поставлені керівником практики завдання під час проходження навчальної практики.

**5. Програма та структура
навчальної практики з вступу до фаху та соціальних комунікацій**

№	Зміст і види роботи	Тижні/ Дні	Розподіл годин		
			Практичні заняття	Самостійна робота	Всього
1	Ознайомлення із нормативно-правовою документацією, якою регламентується освітній процес у закладах вищої освіти. Проходження інструктажів з техніки безпеки та охорони праці на базі практики. Визначення завдань навчальної практики та ознайомлення з вимогами до проходження навчальної практики.	1/1	4	2	6
2	Ознайомлення із положеннями, що регламентують освітній процес у НУБІП України. Оформлення щоденника навчальної практики. Ознайомлення з вимогами до підготовки звіту про практику. Виконання індивідуальних завдань.	1/2	4	2	6
3	Ознайомлення із системою вищої освіти провідних країн світу. Оформлення щоденника навчальної практики. Виконання індивідуальних завдань.	1/3	4	2	6
4	Ознайомлення із особливостями підприємницької, торговельної та біржової діяльності. Роль комунікацій у освітній та професійній діяльності. Державна мова у діловій комунікації. Ознайомлення з вимогами до оформлення звіту про практику. Оформлення щоденника практики. Систематизація зібраної інформації для звіту з	1/4	4	2	6

	навчальної практики за встановленими вимогами.				
5	Підготовка звіту про навчальну практику та щоденника практики. Захист звіту.	1/5	4	2	6
Всього			20	10	30

6. Організація проведення навчальної практики

Відповідальність за організацію, проведення і контроль навчальної практики покладається на керівників практики, призначених кафедрою організації підприємництва та біржової діяльності НУБіП України. Безпосередньо організацію навчальної практики та контроль за її проведенням здійснюють завідувач, НПП кафедри організації підприємництва та біржової діяльності. До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені НПП кафедри.

Організаційні заходи НПП кафедр, що відповідають за проведення навчальних практик студентів:

НПП кафедри зобов'язані:

- знати та дотримуватись вимог «Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України»;
- розробляти та вдосконалювати програми практики, навчально-методичне забезпечення та звітні документи;
- проводити організаційні заходи перед початком навчальної практики, а саме:
 - інструктаж про порядок проходження практики та охорону праці;
 - надання студентам-практикантам необхідних документів (програми, щоденників, календарних планів, індивідуальних завдань, методичних вказівок тощо);
 - ознайомлення студентів із системою звітності за результати практики, а саме: подання письмового звіту, оформлення щоденника, тощо;

- проведення зі студентами попереднього обговорення змісту та результатів практики тощо;
- здійснювати контроль за проходженням практики студентами на базі практики;
- надавати завідувачу кафедри письмовий звіт про проходження практики із зауваженнями та пропозиціями щодо її поліпшення.
- своєчасно подати звіт про проходження практики студентів на кафедру.

НПП кафедри мають право:

- перевіряти рівень підготовленості студента до виконання конкретних завдань під час проходження практики;
- здійснювати контроль щодо забезпечення належних умов навчання студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці та техніки безпеки;
- вимагати від студентів виконання правил внутрішнього розпорядку та контролювати виконання цих правил;
- вживати заходи щодо порушення студентами правил внутрішнього розпорядку, правил техніки безпеки і охорони праці, невиконання студентами програми практики;
- вести або організовувати ведення табеля проведення практики студентів;
- у складі комісії проводити підсумкову атестацію за результатами практики студентів.

7. Методи навчання

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчальної практики використовуються наступні методи навчання:

- пояснення, обговорення, демонстрація;

- практичні кейси, дискусії;
- підготовка звітів, презентації.

Застосування методики проблемного навчання та технологій дистанційного навчання.

8. Вимоги до оформлення звіту про проходження навчальної практики

По закінченні навчальної практики студент складає звіт і здає його керівнику практики. Складання звіту є частиною роботи студента та його навчальним завданням, яке виконується ним самостійно. Вимоги до оформлення звіту про навчальну практику містяться у методичних вказівках.

Звіт з навчальної практики повинен містити:

- 1) титульний аркуш;
- 2) вступ;
- 3) розділи звіту.
- 4) висновки.

Вступ повинен містити відомості про мету і завдання навчальної практики. В розділах звіту подається опис проведення практичних робіт згідно з підпунктами встановленими в змісті навчальної практики. Висновки містять результати оцінювання отриманих результатів за виконаними індивідуальними завданнями.

9. Підведення підсумків навчальної практики

Порядок і організація підведення підсумків з навчальної практики студентів визначаються «Положенням про екзамени та заліки у Національному університеті біоресурсів і природокористування України».

Підведення підсумків навчальної практики проводиться після її закінчення за результатами виконання програми практики.

Загальною формою звітності студента за навчальну практику є звіт, підписаний і оцінений керівником практики.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуальних завдань і оформлюється відповідно до вимог.

Атестація студентів за результатами навчальної практики проводиться комісією з двох науково-педагогічних працівників (у т.ч. керівником практики) після аналізу звіту студента.

Атестація студентів за результатами навчальних практик проводиться в університеті на базі практики в останній день її проведення або протягом перших десяти днів після її завершення. Оцінку за практику вносять у екзаменаційну відомість та залікову книжку студента.

Відпрацювання пропущених днів практики проводиться на базі практики у відповідності до чинних Положень НУБП України.

Підсумки практик обговорюються на засіданнях кафедри, а загальні її підсумки підводяться на засіданнях вчених рад факультету.

За результатами навчальної практики керівник готує зведений звіт і не пізніше 10 днів після навчальної практики подає його на кафедру.

10. Оцінювання результатів навчальної практики

Загальна оцінка підсумків роботи студента уміщує сумарне оцінювання:

- якості виконаної роботи під час практики;
- якості наповнення та оформлення щоденника і звіту про практику;
- відвідування практики;
- якості захисту звіту про практику (обґрунтованість, логічність, чіткість, переконливість у доповіді та відповідях на запитання).

Проходження студентами навчальної практики оцінюється за 100-бальною шкалою (зараховано або не зараховано) і враховує наступні блоки:

Вид роботи	Оформлення матеріалів практики	Зміст матеріалів практики	Захист практики	Всього
Сума балів	10	30	60 балів	100 балів

Кожний блок оцінюється окремо та сумується для виведення підсумкової оцінки. Оцінка за навчальну практику викладається у відомість обліку успішності. Студент, який не виконав програму практики, неякісно оформив звіт або несвоєчасно його представив, не дотримувався вимог практики й отримав негативний відгук про роботу або незадовільну оцінку під час захисту звіту, вважається таким, який не виконав навчального плану.

Оцінювання знань студента за результатами проходження навчальної практики відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371).

Таблиця 1.

Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

11. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до проходження навчальної практики з вступу до фаху та соціальних комунікації для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Київ. 2021. 41 с.

1.Яворська В.О. Методичні вказівки до вивчення дисципліни "Університетська освіта та соціальні комунікації", Київ. НУБіП, 2020 р. 95 с.

2. Електронний курс доступний на платформі НУБіП України – Elearn. URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2978>.

12. Рекомендована література

Основна

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у Національному університеті біоресурсів і природокористування України. Затверджено Вченою радою НУБіП України « 26 » серпня 2016 р. протокол № 1. URL: <https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u34>.
4. Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті біоресурсів і природокористування України. Затверджено Вченою радою НУБіП України « 27 » березня 2015 р. протокол № 7. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u34/Pro_organization_navch_proces%2B.pdf
5. Положення про освітні програми в Національному університеті біоресурсів і природокористування України. Затверджено Вченою радою НУБіП України « 28 » лютого 2018 р. протокол № 7. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u34/Pro_organization_navch_proces%2B.pdf
6. Положення про академічну мобільність студентів Національного університету біоресурсів і природокористування України від 27.02.2014р.
7. Положення про екзамени та заліки в Національному університеті біоресурсів і природокористування України. Затверджено Вченою радою НУБіП України « 27 » лютого 2019 р. протокол № 7. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/polozh_ekzameni_zaliki_02_2019_ostatochniy_dlya_nakazu.pdf.
8. Апопій В.В. Організація торгівлі: підручник. Київ: ЦУЛ. 2019. 632с.
9. Гой І., Смелянська Т. Підприємництво: навч. посіб. Київ: 2019. 368 с.
10. Ільчук М.М., Резнік Н.П. Біржова діяльність і підприємництво: навч. посібник. Біла Церква: Білоцерківдрук, 2018. 318 с.
11. Нагаєв В.М. Університетська освіта: Навчальний посібник. Харків: Щедра садиба плюс, 2015. 218с.
12. Солодкий М.О. Основи біржової діяльності: навч. посіб. / за ред. М.О. Солодкого. Київ: ЦП Компринт, 2017. 450 с.
13. Солодкий М.О. Біржовий товарний ринок: навчальний посібник/ М.О. Солодкий. Київ: Компринт, 2017. 576с.
14. Сотник І., Таранюк Л. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: посібник. Суми: Університетська книга, 2018. 572 с.
15. Товканець Г. Університетська освіта: навчально-методичний посібник. Київ: Кондор, 2018. 182с.
16. Холод О. Соціальні комунікації: тенденції розвитку : Навч. посіб. 2-ге вид., перероб. й доп. Київ : Видавництво «Білий Тигр», 2018. 370 с. URL:

Допоміжна

1. Порядок формування та вибору студентами вибіркових дисциплін освітніх програм у Національному університеті біоресурсів і природокористування України від 27.12.2019р. URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>.
2. Положення про визнання результатів навчання для здобувачів вищої освіти в Національному університеті біоресурсів і природокористування України від 27.12.2019р. URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>.
3. Положення про академічну доброчесність в НУБІП України від 28.02.2018р. URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>.
4. Аверіна К. С. Технології управління соціально-комунікаційними процесами у вищому навчальному закладі України. *Світ соціальних комунікацій*. 2011. Т. 3. С.68–70.
5. Баюш О. О. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у процеси документообігу вищого навчального закладу технічного профілю. *Світ соціальних комунікацій*. 2012. Т. 8. С. 52–55.
6. Ільчук М.М., Яворська В.О., Радько В.І. Організаційні засади здійснення біржових операцій на біржовому ринку. Інфраструктура ринку. 2021. №52. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/52_2021/6.pdf
7. Ільчук М.М. Ус С.І. Розвиток підприємницької діяльності: навч. посібник. НУБІП України, 2019. 368 с.
8. Ковальська Л., Кривовязок І. Підприємництво і торгівля: навч. посібник. Київ: Кондор, 2018. 620 с.
9. Кулініч О. А. Економічна теорія: навч. посібник. Харків: ХДУХТ, 2016. 200 с.
10. Косаріна, В. П. Вища освіта України і європейський освітній простір 2017. URL: http://194.44.39.212/action.php?kt_path_info=lm.web.view&fDocument.
11. Підприємництво та організація агробізнесу: навч. посібник/ за ред. М.М. Ільчука. Київ: Аграр Медіа Груп, 2016. 434 с.
12. Організація торгівлі: зб. ситуаційних задач, тестів та кросвордів / за ред. Н.О. Голошубова. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ: КНТЕУ, 2016. 280 с.
13. Пилявець В.М., Озима В.В., Заруба В.П. Інфраструктура товарного ринку : навч. посібник. Київ: Аграрна освіта, 2015. 255 с.
14. Стрельников, В. Ю. Вища освіта і Болонський процес: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. URL: http://194.44.39.212/action.php?kt_path_info=lm.web.view&fDocumentId=682382.
15. Солодкий М.О., Яворська В.О., Кравченко А.С. Розвиток біржової торгівлі на товарних та фінансових ринках: монографія / М.О. Солодкий, В.О. Яворська, А.С. Краченко. Київ: В-во ЦП Компрінт, 2017. 450с.
16. Солодкий М.О. Біржовий ринок: навчальний посібник/ М.О. Солодкий. Київ: Аграрна освіта, 2016. 565с.

17.Таранюк Л. М. Потенціал і розвиток підприємства: навч. посібник. Суми : «Мрія-1», 2016. 278 с.

13. Інформаційні ресурси

18.Верховна рада України. Нормативні акти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.

19. Міністерство освіти і науки. URL: <https://mon.gov.ua>

20. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. URL: <https://naqa.gov.ua/>

21.Чинні документи щодо організації освітнього та виховного процесу в НУБіП України. URL: <https://nubip.edu.ua/node/12654>

22.Наукова бібліотека НУБіП України. URL: <https://nubip.edu.ua/structure/library>.

23.Електронні та друковані видання бібліотеки ім. Вернадського www.nbuv.gov.ua

24.Економічний факультет НУБіП України. URL: https://nubip.edu.ua/Faculty_of_Economics.

25.Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності. URL: <https://nubip.edu.ua/node/10052>.